

Tórbjørn Jacobsen, varaborgarstjóri í Runavíkar kommunu og havnameistari her á føroyska básinum á oljumessu í Aberdeen saman við Petur Joensen, stjóra í Jarðfeingi. Mynd Jan Müller/oljan.fo

Grót úr tunlinum skal vera við til at menna Skálafjørðin

Jan Müller

21.09.2015 - 11:33

[Oljan.fo](http://oljan.fo)

Heimafturkomin av altjóða oljumessu í Aberdeen heldur varaborgarstjórinn og havnameistarin í Runavík, Tórbjørn Jacobsen, at tað bara er ein spurningur um tíð, til oljuprísirnir aftur fara at hækka, og tað harvið aftur verður áhugavert at leita eftir olju og gassi í føroysku undirgrundini.

Ímeðan kann føroysk olju- og frálandsvinna royna at fáa nýggjar arbeiðsuppgávur her heima og úti. Tí kom tað eisini sera væl við, tá nýggja verkætlanin “Faroe Islands Maritime Services” fór av bakkastokki í Aberdeen í farnu viku.

At tað enn ikki er gjørt nakað lönandi fund á landgrunninum ger, at tað hefur ikki sovornan skund at byggja eina nýggja og størri oljuútgerðarhavn á Skálafjørðinum. Ístaðin kunnu aðrar havnaútbyggingar, sum hava størri skund, gerast, eitt nú í sjálvari Runavíkini. Havnameistarin heldur tað vera skilagott, um grót frá komandi undirsjóvartunlinum verður brúkt til hetta endamál.

Oljuvinnulívið ikki steðgað upp

Tórbjørn Jacobsen:

“Í lötuni eru vit í oljuhøpi í eitt sindur av einum vacuum, tí eingin veit, hvat fer at henda á tí føroyska økinum. Men tað eru so nógvir aðrir træðrir í oljuvinnuni, sum vit kunnu dúva uppá, hóast tú ikki enn hefur staðfest tilfeingi í tínum egna øki. So eg haldi, at vit støðugt eiga at halda momentum við at byggja uppá teir træðrirnar, sum m.a. kunnu liggja út til tað økið, ið liggur eystan fyri tað føroyska markið. Spurningurin er so eisini, hvørjar havnaútbyggingar tørvur er á at gera eitt nú á Skálafjørðinum, og hvørji ráðini eru til tess.”

Ymsar havnaútbyggingar hava verið umrøddar, so tað er framvegis lív í økinum, og tað koma eisini fyrispurningar, sum havnameistarin og býráðslimurin Tórbjørn Jacobsen ikki fær sagt nakað alment um enn.

“Hóast oljuboringarnar eru steðgaðar upp, so merkir tað ikki, at oljuvinnulívið í Føroyum er steðgað upp. Tað vit í grundini bíða eftir er, at oljuprísirnir fara upp aftur, soleiðis at tað føroyska økið verður áhugavert aftur”.

Tórbjørn Jacobsen vísir annars til fund hann og borgarstjórin høvdu við oljufeløg í London í fjør, har hesi gjørdur greitt, at føroyska økið er ikki serliga áhugavert, fyrr enn oljuprísurin fer upp um 100 dollarar aftur.

“Vit, sum hava hýst oljuveitingarhavnini, eru sjálvandi tilreiðar at taka ímóti oljuvinnuni, tá hon hefur tørv á tí. Men í tí vacuum, sum vit eru í, mugu vit hyggja aðrar vegir eisini og royna at fáa inntøkur har, og tað hefur verið á heilt góðari leið.”

Skálafjørðurin framtíðar vinnufjørðurin

Tórbjørn Jacobsen er ikki í iva um, at tá tað snýr seg um framtíðar havnaútbyggingar og brúk av einum firði til vinnulig endamál, so er Skálafjørðurin tann mest upplagdi. Hann sær m.a. ta útbygging, sum fer fram á Skála í lötuni, har turrðokkin verður útbygd til tess at kunna taka ímóti fráländsskipum, eitt stig á røttu leið. Teir fasilitetir, sum eru á Skála, eru gjørdir til eina heilt aðra tíð, og tí fegnast hann um, at tað hendir okkurt, sum gongur nýggju tíðarkrøvunum á mæti. Hann sær eisini komandi tunnilsgerðina sum eitt týðandi avleitt zstig á leiðini at fremja havnaútbyggingar á fjørðinum.

“Um ætlanin at gera undirsjóvartunnil undir Tangafjørð heldur, so koma vit í ta støðu, har vit skulu hýsa tað nógva tilfarið, sum kemur út úr tunlinum. Mest upplagt er at brúka tað til fyllu til komandi havnaútbyggingar. Tí eru vit sjálvandi farnir í gongd við at hugsa um, hvat vit skulu gera á tí mótinum. Tað hava vit so ikki tikið støðu til enn, men tað verður skjótt.”

Spurdur um ætlaðu framtíðar oljuhavnina innan fyri Skála, sigur Tórbjørn Jacobsen, at hon liggur longri frammi í tíðini, nú einki oljufund enn er gjørt, og nú heldur ongar boringar eru á skránni. Hana hava tey annars hugsað skal vera klár, tá oljan er funnin og framleiðsla farin í gongd. Í tí leitingarfasuni, sum vit eru í og sum vit vónandi halda fram at vera í í nøkur ár aftrat, vil verandi havn í Runavík vera stór nokk. Nógva og vaksandi virkseimið í havnini í Runavík setir eisini nýggj krøv til kaipláss.

“Vit skulu í hvussu er rokna við, at grótið frá tunlinum verður lagt í einum øki, sum er nær við annan munnan á tunlinum, ið kemur út í Rókin. So tað er mest hugandi, at tað fyrst verður ein útbygging í Runavíkini sjálvari og síðani aðrastaðni á fjørðinum eisini, møguliga í Søldarfirði og á Skála.”

Stórar broytingar á orkuøkinum

Sum havnameistari og eisini sum býráðslimur sær Tórbjørn Jacobsen tað sum eina av sínum náttúrligu arbeiðsuppgávum eisini at fylgja við, hvat hendir í teimum ymsu vinnugreinunum, sum havnin í Runavík fevnir um tvs. bæði í fiski-, farma-, cruise- og frálandsvinnuni. Tí var tað náttúrligt eisini at vitja oljumessuna í Aberdeen hesaferð. Men Tórbjørn Jacobsen heldur, at tað henda nógvar broytingar í hesi vinnuni, bæði vegna tann áhuga, sum varandi orkukeldur hava fingið og vegna lága oljuprísir.

“Tað kenst sum fokus á aðrar orkukeldur enn olju er blivið eitt rák í heiminum. Mest valdsmikli maðurin í heiminum, Obama forseti, er av álvara eisini farin uppí hetta málið. Alt snýr seg um, hvussu tú sleppur burtur úr oljuheftinum. Tí virkar tað sum um, at tað er farið við nokk so nógvum av juicinum í tí róminum, sum plagdi at vera á oljumessum. Men kanska er tað eisini tann lági oljuprísurin sum ger, at man sær menn meira lúta við høvdinum, enn tá man sá ein øgiligan móguleika við hesum. Men tað kann altíð venda aftur. Tað er sum við øllum øðrum, tí øll vita, at oljan í sera mong ár frameftir fer at bera tað tunga lessið.

-Hvat fer tú heim aftur við?

“Haldi tað eydnaðist sera væl við tí føroyska básinum, og sum man ikki hevur roynt fyrr, at halda tveir fyrilestrar hvønn dag á básinum haldi eg riggaði ómetaliga væl og sá út til, at áhugin fyri básinum bleiv tað størri.

Í grundini er ein messa sum henda sera teknisk. Tað er í stóran mun ein solumessa fyri veitarar til oljuvinnuna. Hon er sum so tann sama hvørja ferð, men tað merktist kanska sum, at áhugin fyri Føroyum í lètuni er heldur lakari, enn hann hevur verið, sjálvt um mong vitjaðu og settu spurningar.

Men sum alt annað er, so gongur alt í sveiggjum. Viðurskiftini fara at normalisera seg aftur, og prísurin fer at koma í eina náttúrliga legu. Hann er jú púra ónáttúrligur í løtuni, nú nógv av ojufeltunum ikki klára sín egna rakstur, so tað fer ikki at bera til í longdini.

Hvussu tann harmoniini skal koma í aftur er óvist, men tað verður helst við samanleggingum, fússiónum og uppkeypum og so einaferð kemur alt í eina javnvág, tí vinnan má tjena pengar, annars gevur tað onga meining.”

Maritimur tæna­studepil

Tórbjørn Jacobsen dæmdu væl kunngerðingina av Føroyum sum maritiman tæna­studepil á oljumessuni.

“Tú mást alla tíðina standa í tí altjóða rúminum og siga frá við tínum egna høvdi, hvør tú ert og hvat tú kanst. M.a. tí haldi eg tað var so gott við hesum fyrilestrunum, har vit finga at vita, hvørjar fyrimunir vit hava framum onnur lond, eisini tí at vit reint geografiskt eru so smá, sum ger tað rímuliga lætt at arbeiða í Føroyum, og eisini tí útbúgvingarstøðið er høgt og fólkid er rættiliga væl kvalifiserað á øllum økjum, umframt at vit hava so nógv roynd fólk á oljuøkinum, og tí vit støðugt hava fólk úti uttan fyri Føroyar, sum arbeiða í oljuvinnuni. Tí hava vit tað líkasum undir húðini. Vit vita, hvat tað snýr seg um. Tað ger, at vit eru meira klár enn nógv onnur.

Tórbjørn Jacobsen heldur eisini, at oljumessan var eisini tað rætta høvið til at kunna um komandi útbjóðingina í 2017. Nú hava vit ikki funnið nakra olju og vit kundu bara bíða eftir at oljufeløgini fóru at vísa okkum áhuga aftur. Men tað at vit nú eru farin út samstundis og gjørdu tað møguligt at taka ein pall inn á Skálafjørðin og gera arbeiði minst líka væl sum onnur, tí ekspertisan finst í landinum.

